

To Cite This Article: Salbacak, S. (2025). History and Gastronomy in Azerbaijan: The Shirvanshahs Museum Restaurant Interior Experience. *Journal of Interior Design and Academy*, 5(2), 204-223.

DOI: doi:10.53463/inda.20250397

Submitted: 22/09/2025

Revised: 22/11/2025

Accepted: 13/12/2025

HISTORY AND GASTRONOMY IN AZERBAIJAN: THE SHIRVANSHAHS MUSEUM RESTAURANT INTERIOR EXPERIENCE

Azerbaycan’da Tarih ve Gastronomi: Şirvanşahlar Müze Restoranı İç Mekan Deneyimi

Salih SALBACAK¹

Öz

Bu çalışmada Azerbaycan’ın tarihsel gelişimi, mimari evrimi ve yemek kültürünün kültürel kimliği nasıl şekillendirdiği analiz edilmektedir. Bakü’nün mimari katmanlaşmasını, Azerbaycan mutfağının kültürel anlamını ve Şirvanşahlar Müze Restoranı örneği üzerinden tarih, gastronomi ve iç mekân deneyiminin birlikteliğini değerlendirmek çalışmanın temel hedefidir. Ayrıca Azerbaycan’ın kültürel mirasının günümüze taşınmasında mimari koruma, gastronomik süreklilik ve iç mekân deneyimlerinin oynadığı rolü disiplinlerarası bir bakışla açıklamak amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş, tarihsel gelişimin ortaya konulmasında literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Azerbaycan’ın siyasi, kültürel ve mimari gelişimi tarih yazımı kaynaklar üzerinden analiz edilmiştir. Bakü mimarisine ilişkin dönemsel incelemeler, mimari koruma literatürü ve mevcut araştırmalar temel alınarak betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Gastronomik kültüre yönelik bilgiler, gastronomi araştırmaları, kaynaklarına dayandırılmıştır. Şirvanşahlar Müze Restoranı’nın iç mekân değerlendirmesi, mekânsal karakteristikler, estetik unsurlar ve kültürel deneyim bileşenlerinin çözümlemesine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Bu veriler, Azerbaycan’ın tarih, mimari, iç mimari gastronomi üçgenindeki kültürel kimliğinin çok katmanlı yapısını bütüncül bir perspektifle ortaya koymak amacıyla irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, iç mimari, gastronomi, kültürel miras, tarihi yapılar

Abstract

This study analyzes how Azerbaijan's historical development, architectural evolution, and food culture have shaped its cultural identity. The main objective of this study is to evaluate the architectural stratification of Baku, the cultural significance of Azerbaijani cuisine, and the unity of history, gastronomy, and interior experience through the example of the Shirvanshahs Museum Restaurant. It also aims to explain the role played by gastronomic continuity, and interior space experiences in bringing Azerbaijan's cultural heritage to the present day from an interdisciplinary perspective. A qualitative research approach adopted in the study, and a literature review method was used to reveal historical development. The interior evaluation of the Shirvanshahs Museum Restaurant was carried out based on the analysis of spatial characteristics, aesthetic elements, and cultural experience components. All these data aim to reveal the multi-layered structure of Azerbaijan's cultural identity within the triangle of interior design, and gastronomy from a holistic perspective.

Keywords: Azerbaijan, interior architecture, gastronomy, cultural heritage, historical buildings

¹ **Correspondence to:** Assoc. Prof. Dr, Fatih Sultan Mehmet Vakıf University, İstanbul, ssalbacak@fsm.edu.tr, ORCID No: 0000-0001-8965-3857

1.GİRİŞ

Azerbaycan, Güney Kafkasya’da Hazar Denizi’nin batısında yer alan bağımsız bir ülkedir. Kuzeyde Rusya, batıda Ermenistan, kuzeybatıda Gürcistan, güneyde ise İran ile komşudur. Ayrıca Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti sayesinde Türkiye ile de kısa bir kara sınırına sahiptir (“Britannica”, t.y.). Bakü, Azerbaycan Cumhuriyeti’nin başkenti ve en büyük şehridir. Hazar Denizi’nin batı kıyısında, Abşeron Yarımadası üzerinde yer alan kent, tarih boyunca Kafkasya ve Yakın Doğu’nun siyasi ve kültürel tarihinde önemli roller üstlenmiştir. Pers, Arap, Selçuklu, Moğol, Safevî, Osmanlı ve Çarlık Rusyası gibi büyük güçlerin mücadele alanı olmuş; 19. yüzyıl sonlarından itibaren ise dünya çapında bir petrol merkezi olarak öne çıkmıştır. Modern Azerbaycan’ın idari, ekonomik ve kültürel merkezi olan şehir, Türk Dünyası açısından da tarihsel ve jeopolitik bakımdan simgesel bir değer taşır (Türker, 2025).

Azerbaycan’da Paleolitik devre ait olan ilk insan izlerine Urmiye gölünün kuzeyindeki Tamtama dağlık bölgesiyle Tebriz’in güneyindeki Sehend dağlarında bulunan mağaralarda ve açık iskân yerlerinde rastlanmaktadır. Azerbaycan’da kurulduğu bilinen ilk devlet Manna Krallığı’dır. MÖ 6. yüzyılın ikinci yarısında Pers İmparatorluğu’nun topraklarına katılan Azerbaycan da kurulmuş ikinci müstakil devlet ise Atropatene Krallığıdır. 6 ve 7. yüzyıllarda Bizans-Sâsânî savaşlarına sahne olan ve birkaç defa el değiştirmiştir (Bünyatov, 1991).

Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey bizzat katıldığı seferler sonunda bölgeye 1054 yılında hâkim olunmuştur. Azerbaycan 12-14.yüzyıllar arasında sırasıyla Moğollar, Hârizmşahlar ve Timurlular’ın sonrasında Karakoyunlular (1380-1468) ve Akkoyunlular (1340-1514) 16.yüzyılın başlarında da Safevîler’in eline geçmiştir. III. Ahmed devrinde Revan ve Karabağ Osmanlı topraklarına katılmıştır. (Bünyatov, 1991). Yeni Çağ’da Azerbaycan, özellikle Safevîler ile Osmanlı arasında sık sık el değiştirmiştir. 18. yüzyılda hanlıklar dönemi başlamış, fakat 19. yüzyılda Rusya ve İran arasında imzalanan Türkmençay Antlaşması (1828) ile Azerbaycan ikiye bölünmüştür. Kuzey toprakları Rusya’ya, güney kısmı ise İran’a bırakılmıştır (Altstadt, 2017).

28 Mayıs 1918’de Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti ilân edildi. Böylece tarihte ilk defa Azerbaycan adıyla bir Türk devleti kurulmuş oldu 27 Nisan 1920’de Azerbaycan’ı işgal eden Kızıl Ordu parlamento ve hükümeti feshederek Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti’ne son verdi ve 28 Nisan’da Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti kuruldu. İki yıl sonra (12 Mart 1922) Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’ni oluşturan on beş cumhuriyetten biri haline geldi (Bünyatov, 1991). 1991’de SSCB’nin dağılmasıyla bağımsızlığını ilan eden Azerbaycan, 2020’de gerçekleşen II. Karabağ Savaşı sonucunda işgal altındaki Karabağ’daki topraklarını geri aldı.

2. GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BAKÜ MİMARİSİNİN EVRİMİ

Azerbaycan'ın başkenti Bakü: Hazar denizinin batı sahilinde Apşeron (Âbşârân) yarımadasının güneyinde tabii bir liman şehri olup sanayi, ticaret, bilim ve kültür alanlarında Güney Kafkasya'nın önemli merkezlerinden birisidir. Ne zaman kurulduğu bilinmeyen şehrin adına ilk defa 10.yüzyıl İslâm coğrafyacılarının eserlerinde Bâkû, Bâkûh, Bâkuh ve Bâkûye şekillerinde rastlanmaktadır (Dursun, 1991). 10. yüzyıldan itibaren Bakü, Arap coğrafyacı ve tarihçilerinin eserlerinde küçük bir şehir olarak anılır. Bu tarihçiler, bölgedeki petrol kaynaklarından bahseder. (ASE, 1976).

Şehrin tarihindeki ilk büyük siyasal ve kültürel yükseliş dönemi 12.yüzyıl sonunda, Selçuklu Devletine bağlı Şirvanşahlar'ın fiili otonomi kazanarak başkentlerini, bir deprem sonucu zarar gören ve Şirvan'ın tarihî merkezi olan Şamakhı'dan Bakü'ye taşımaları sonucunda başlamıştır. Bugün İçeri Şehir'de hâlen görülebilen tarihî yapı ve abidelerden pek çoğu bu döneme aittir (Aşurbeyli, 1992). İçeri Şehir: 12.yüzyılda yüksekliği 8-10 metre olan kale duvarları ile çevrelenmiştir (Şekil 1). Bu kale duvarları aslında iki sıradan oluşmuş olsa da 19.yüzyılda Rus çarizmi döneminde ikinci sıra kale duvarları yıkılmıştır. Araştırmalara göre o dönemde konutların hepsi küçük dikdörtgen odalardan oluşmuştur (Garayeva, 2016).

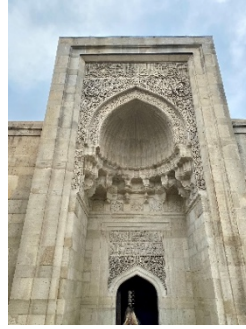
Bakü, tarihî geçmişi, kentsel gelişimi ve stratejik konumu çok katmanlı yapısı ile mimari bir karaktere de sahiptir. Şehir: Şirvanşahlar, Safevîler, Osmanlılar, Çarlık Rusyası ve Sovyetler döneminin mimari izlerini taşır. Şehrin tarihî çekirdeği surlarla çevrili "İçeri Şehir" Şirvanşahlar döneminde idari ve kültürel merkez olarak öne çıkar (Şekil 1); Kız Kulesi, Şirvanşahlar Sarayı, camiler, medreseler, çarşılarıyla yerel taşın kullanıldığı dar sokakları bölgenin tarihî kimliğini yansıtır.

Şekil 1. İçeri şehir ve Kız Kalesi (Salbacak, 2024)

İçeri Şehir'nin anıtsal yapılarından Şirvanşahlar Sarayı çeşitli fonksiyonlara sahip mimari birimlerden meydana gelmektedir. Arazisinde daha erken tarihli yapıların da bulunduğu anlaşılan, ancak günümüzdeki binaları daha çok 15-16. yüzyıllarda inşa edilen ve iki büyük, iki küçük girişi olan saray sur içine alınmış (19. yüzyıl) oldukça geniş bir alana yayılan büyük bir külliye'dir. Taç Kapısı

mukarnaslarla geçilen istiridye biçimi nili, ta kapı yüzeyleri (ekil 2) lotus süslemelidir. İçeriye geçit veren basık kapı kitabeliğinde ve yan nilerin üzerinde bitkisel süslemeler bulunmaktadır (Dursun, 1991). Sarayın divanhane bölümü, iki ana bölümden oluşur ve üzeri ta bir kubbe ile örtülüdür. Yapının merkezinde sekizgen bir ana salon bulunur, salonu kemerli açık revaklar çevreler. Bu revaklar, avluya bakan bir i avlu görünümü oluşturur. Revaklar, motif ve süslemeler irvanahlar dönemi ta oyma sanatının estetik unsurlarını i mekânda sergiler (ekil 3).

Şekil 2. Divanhane (Salbacak, 2024)

Şekil 3. Ta kapı (Salbacak, 2024)

Bakü: 17-18 yüzyıl boyunca mimari alanında ve özellikle de taa iiliğini ortaya çıkaran sanat eserleri açısından büyük bir gelişme göstermiştir bu dönemin mimarisi çeşitlilik kullanicıların isteklerine bağlı olarak ilerlemiştir. Bu nedenle Bakü’de farklı üsluplarda binalar ortaya çıkmış ve irvan-Aberon mimarlık okulunun yerel mimari üslubu yeniden öğrenilmeye balanılmıtır. Bakü’de “Neo-rönesans, Neo-gotik, Neo-barok, Klasisizm, Ampir, Modern ve Maėrip mimarisi” tarzında ifade edilen binalar inşa edilmiştir. (Aliyev, 2013).

1870’lerden sonra Bakü’deki petrol bulunuşu ve sanayilemesinin artıı, kentin ihtiyaç duyduğu çeşitli uzmanların akınına yol açmıştır (Fetullayev-Fiğarov, 2013). Yabancı mimarlar ve mühendisler zenginleşen kitleler için batılı Art Nouveau, Neo Klasik sluplarda konutlar ve kamusal alanlarda da yeni yapı gurupları inşa edilmeye balamıtır.

Bu konutlara örnek: Teymur Bey Aşurbayov'un zengin bir üslupla inşa ettirdiği üç katlı konut özel bir öneme sahiptir (Şekil 5). Bu yapı, 1904 yılında İ. V. Goslavski tarafından inşa edilmiştir. Binanın uzun ömürlü oluşu, odaların konforlu düzeni, iç mekânın zengin bezemeleri ve özellikle merdiven boşluklarında duvar resimlerinden yararlanılarak sağlanan görkemli etki, dönemin Bakü mimarisinin önde gelen isimlerinden Goslavski'nin mimari üslubunun izlerini taşımaktadır. Yapı hacminin kubbe ile tamamlanması, mimari kompozisyonunu belirginleştirerek, yapının tarihî mahalleler içindeki kentsel konumunu açık biçimde ortaya koymaktadır (Fetullayev-Fıqarov, 2013). Konut, barok üslupta inşa edilmiş olmakla birlikte, ritim ve kütsel bölümlenmesinde klasik mimari anlayışının izlerini taşır.

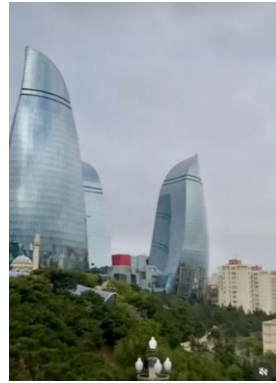
Şehir, 19.yüzyıl sonlarında Çarlık Rusya'sı döneminde genişlemiştir. Petrol endüstrisinin gelişmesiyle İçeri Şehir dışına yayılan mahallelerde Rus klasikçiliği, barok ve art nouveau tarzında yapılar inşa edilmiştir. 20. yüzyıl başında, özellikle 1900-1917 yılları arasında nüfus artışı ve sanayi yatırımları Bakü'de planlı kentleşmeyi gerekli kılmıştır. Sovyet döneminde mimari üslup köklü biçimde değişmiş; 1920'lerden itibaren klasik Sovyet endüstriyel modernizmiyle geniş bulvarlar, işçi mahalleleri ve sosyalist simgeler inşa edilmiştir. 1930-1950 yıllarında Stalinist mimariyle işlevsel ve anıtsal yapılar yükselmiştir (Türker, 2025). Bağımsızlık sonrası, özellikle 1991'den itibaren Petrol gelirlerinin etkisiyle büyük ölçekli kültür ve gösteri yapıları inşa edilmiş, uluslararası mimarlık ofisleri projelere dâhil olmuştur. 2000'li yıllarla birlikte gökdelenler ve prestij yapılarıyla şehir silüeti yeniden şekillenmiş (Şekil 4), Zaha Hadid'in tasarladığı Haydar Aliyev Kültür Merkezi (Şekil 5), modern mimariyi birleştiren simgesel bir yapı olarak öne çıkarken, Alev Kuleleri (Şekil 6), şehrin küresel kimliğini yansıtan dikkat çekici modern yapılar arasında yer almıştır.

Şekil 4. Bakü'nün modern yapıları(Salbacak, 2024)

Şekil 5. Haydar Aliyev Kùltür Merkezi (Salbacak, 2024)

Şekil 6. Alev Kuleleri (Salbacak, 2024)

3. ŞİRVANŞAH MÜZE RESTORAN: TARİHİN İZİNDE BİR İÇ MEKÂN DENEYİMİ

Kùltür, bir toplumun tarihsel deneyimleri, birikimini, değerler dünyasını ve gündelik yaşam pratiklerini biçimlendiren temel bir yapıdır. Bu nedenle mekân, kùltürün hem bir yansıması hem de yeniden üretim alanı olarak kimlik inşasının merkezinde yer alır. Lefebvre (1991)'nin mekânın toplumsal üretimine ilişkin yaklaşımı, fiziksel çevrenin yalnızca geometrik bir düzenleme değil, aynı zamanda sosyal ilişkilerin, simgesel kodların ve kolektif hafızanın bir ürünü olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla kùltür, mekân aracılığıyla görünürlük kazanır; kimlik ise mekânla kurulan etkileşimler üzerinden somutlaşır.

Kimlik ve mekân arasındaki bu etkileşim, yalnızca tarihî yapılarda ya da anıtsal mimaride değil, aynı zamanda gündelik yaşamın sürdürüldüğü sokaklarda, kamusal alanlarda ve gastronomi mekânlarında da ortaya çıkar. Nora'nın "hafıza mekânları" kavramı, toplulukların kimliklerini mekânsal imgeler ve semboller üzerinden yeniden ürettiğini vurgular (Nora, 1989). Bu bağlamda mekân, toplumsal belleğin taşıyıcısı hâline gelir ve kùltürel kimliğin sürekliliğini sağlayan bir bağlantı işlevi görür.

Rapoport'un çevresel tasarım kuramı ise kùltürel örüntülerin mimari biçimlenişe yön verdiğini belirtir. Ona göre mekânın organizasyonu, kullanım biçimleri, sembolik kurgusu ve estetik dili,

kültürel kodların fiziksel yansımasıdır (Rapoport, 1982). Bu nedenle mekân, kültürel kimliğin hem korunduğu hem de dönüştüğü dinamik bir ortamdır. Kültür, kimlik ve mekân arasındaki ilişki, birbirini sürekli besleyen ve yeniden tanımlayan döngüsel bir yapıya sahiptir. Mekân kültürü yansıtır; kültür mekânı anlamlandırır, kimlik ise bu karşılıklı etkileşimde açığa çıkar ve güçlenir. Şirvanşahlar Müze Restoran da bu özellikleri barındıran bir mekandır.

Bakü'nün önemli bir yeme içme mekânı olan Şirvanşahlar Müze Restoran, Salatin Əsgərova Caddesi 86 numarada bulunur. Restoran, tarihi bir hamamın renove edilerek yeniden işlevlendirilmesi ile hizmete başlamıştır. Mekân, Azerbaycan kültürü ve etnografik mirasını bütüncül bir biçimde yansıtarak kullanıcısına geleneksel iç mekân öğeleri içerisinde yemek, müzik ve dans performansları ile tarihin izinde akıcı bir mekân deneyimi sunmaktadır.

3.1. Restoranın İç Mekân Özellikleri

Mekân girişten itibaren Azerbaycan'ın geleneksel yaşam kültürü, tarım araçları, metal kapları, halı dokuma geleneği, el işçiliği ürünleri ve gastronomik ürün sergileri ile misafirlerini karşılamaktadır. Duvarlarda ve zeminde İçeri Şehirde kullanılan taş işçiliğinin uygulandığı yapı tarihselciliğin ve yerel öğelerin hissedildiği bir atmosfere sahiptir. Mekânın mimari kuruluşunda kavisli kapı açıklıkları, kalın duvar yüzeyleri ve oyma ahşap kapılar öne çıkar. Bu tür kapı formları hem geleneksel konut mimarisinin hem de han, saray ve iç avlu yapılarının karakteristik unsurlarındandır. Galeri boşlukları bulunan restoranın üst katına çıkıldığında kollektif kullanım alanı ve özelleşen yemek salonlarından oluşur.

Azerbaycan kültürünün tematik bir yorumla iç mekâna aktarıldığı restoran kültürel bir sunum alanıdır. Mekân, etnografik öğeler, tarihî atmosfer, yerel süsleme dili ve geleneksel konuk ağırlama kültürü üzerine kurulu güçlü bir tasarım kimliği taşımaktadır. Mekân, taş duvar yüzeyleri, ahşap kirişler, klasik avize, vitray pencere ve kadife kumaşlar ile 19. ve 20. yüzyıl başı Bakü konakları estetiğini çağrıştırmaktadır.

Kesme taş duvar, Şirvan–Apşeron mimarisinde yaygın olan kireçtaşı dokusunu yansıtır (Şekil 9). Küçük kemerli niş ve vitray pencere, İçeri Şehir'deki tarihî evlerin cephe öğelerini hatırlatır. Duvarlarda yer alan eski Bakü fotoğrafları, haritalar ve küçük çerçeveler mekâna müze havası veren bir düzen oluşturur (Şekil 7(b)). Masadaki kadife örtü ile altın yaldızlı bordür, geleneksel Azerbaycan misafirperverliğinin sofrâ kültüründeki karşılığıdır (Şekil 7(a-b)). Avizedeki klasik formlu altın kaplama detaylar mekânın tarihî yönünü belirginleştirirken, niş içinde görülen bakır objeler ve el yapımı süs eşyaları yerel zanaatkarlığın örnekleridir. Mobilyalarda 19. yüzyıl Avrupa, özellikle Rus İmparatorluk etkisi hissedilir. Oyma sırtlık, kıvrımlı ayak ve altın varak görünümü bu stile özgüdür.

İlk mekândaki sandalyeler (Şekil 7(a)) daha yüksek ve anıtsal bir duruşla tören salonu karakteri taşıırken, ikinci (Şekil 7(b)) ve üçüncü (Şekil 7(c)) mekânlardaki sandalyeler daha küçük ölçekli olup konak salonu tipine yakındır. Mekândaki nakışlı bordürler, altın tonlarındaki detaylar ve klasik kompozisyon düzeni, minyatür sanatının ve geleneksel süsleme anlayışının izlerini taşır. Üst bölümde sıralanan renkli seramik kaseler (Şekil 7(b)), yerel el işçiliğinin sürekliliğini yansıtmaktadır.

(a)

(b)

(c)

Şekil 7. Yemek salonları (Salbacak, 2024)

Orta çağ Azerbaycan mimarlık süslemelerinde bitkisel desenler de geometrik desenler gibi bitmiş bir sistem oluşturmaktadır ve yüzeylerde geometrik desenler gibi kararlı, geometrik hesaplamalara dayanarak kuruluyordu. Bitkisel desenler geometrik desenlerden farklı olarak, doğanın canlı gözlemi temelinde oluşmuştur. Bu desenlerde geçmişten miras kalan motifler daha güçlü tasvir edilmiş ve yerel üslup özellikleri daha fazla göze çarpmaktadır. Kompozisyonlarda işlenen bitkisel motiflerin de kökleri inanç felsefesine dayanıyor ve belli bir anlayışı ifade ediyordu (İsmail, 1992).

Mekânın en belirleyici öğelerinden biri, tavan kotu boyunca uzanan geniş yatay frizdir. Bu frizde yer alan figürlü sahneler, geleneksel minyatür resimlerinin duvar yüzeyine uyarlanmış yorumları niteliğindedir. Sahnelerde görülen tarihsel geçit törenleri, halk dansları ve şölen betimleri (Şekil 8), mekânın genel atmosferini destekleyen bir görsel anlatı oluşturur. Bu yaklaşım, özellikle toplu yemek salonlarında sık rastlanan, kültürel belleği dekoratif bir unsura dönüştüren bir düzenleme geleneğiyle örtüşür.

Şekil 8. Duvar süsleme (Salbacak, 2024)

Duvar yüzeyinin merkezindeki nar ağacı tasviri (Şekil 9) hem bereket hem de kültürel kimlik açısından güçlü bir sembol olarak öne çıkar. Azerbaycan kültüründe nar, yaşamın sürekliliği ve birlik düşüncesiyle ilişkilendirilen köklü bir motiftir. Bu nedenle duvara yerleştirilen kompozisyon, yalnızca dekoratif bir öge olarak değil, mekânın kültürel anlamını destekleyen bir vurgu olarak da işlev görür.

Şekil 9. Nar deseni (Salbacak, 2024)

Nar, sembolik olarak uzun vadeli verimlilik, bolluk ile ilişkilendirilir. Azerbaycanlı yerel efsaneler onu bir sevgi ve tutku sembolü olarak görürken, Azerbaycan Kültür Bakanlığı tarafından Ekim / Kasım aylarında Azerbaycan'ın Göyçay bölgesinde nar festivali düzenlenir bu etkinlik UNESCO'nun somut olmayan kültürel mirasının temsili listesi'ne 2020'de girmiştir (UNESCO, 2020).

Mekânın girişinde sergilenen halılar, halı dokuma tezgâhları ve üst kat yemek salonunun zemininde ve duvarlarında (Şekil 10) görülen halılar Azerbaycan kültüründe halının yalnızca bir iç mekân zemin kaplama unsuru olmadığını, aynı zamanda kimlik üreten kültürel bir pratik, kuşaktan kuşağa aktarılan bir gelenek aktarımını vurgular. Halının içerdiği semboller statü, duvarlarda da kullanılması ise sanatsal bir değerinin olduğunu göstergesidir.

Şekil 10. Duvar halısı (Salbacak, 2024)

Şirvanşahlar, Karakoyunlu ve Akkoyunlu devletleri döneminde Azerbaycan'a sefer etmiş seyyah ve misafirlerin, tacir ve elçilerin seferlerle ilgili yazılarında, gördükleri dokumacılık ürünleri ve özellikle de Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın sarayında gördükleri halılar hakkında hayranlık ifade ettikleri birçok notlara rastlanmaktadır (Barbaro ve Contarini, 2005).

3.2. Azerbaycan'ın Yemek Kültürü

Azerbaycan yemek kültürü, tarih boyunca farklı uygarlıkların etkisiyle biçimlenmiş köklü bir gelenektir. Coğrafi konumu itibarıyla Azerbaycan; Kafkasya, Orta Asya, İran ve Anadolu kültürlerinin buluşma noktasında yer alır. Bu durum, mutfağa hem malzeme çeşitliliği hem de pişirme teknikleri açısından büyük bir zenginlik kazandırmıştır (Hüseynova, 2018).

Azerbaycan'ın iklimsel çeşitliliği, ülkenin gastronomik karakterini büyük ölçüde etkilemiştir. Kuzeyde dağlık bölgelerde hayvancılık, güneyde ise tarım ön plandadır. Bu durum, mutfakın hem et hem de bitkisel ürünleri denge içinde kullanmasını sağlamıştır (Mahmudov, 2015). Tarihsel olarak, Pers ve Osmanlı mutfaklarıyla temas halinde olan Azerbaycan, baharat kullanımında ve yemek sunumunda bu etkileri taşır. Sovyet döneminde yaşanan kültürel dönüşüm, bazı geleneksel tariflerin basitleşmesine neden olmuş olsa da yerel halk bu tarifleri koruma konusunda oldukça direnç göstermiştir (UNESCO, 2021). Azerbaycan mutfakının önemli bir lezzeti plov (safranlı pilav)'dur. Ancak Azerbaycan plovu, Türk veya Orta Asya pilavlarından farklıdır. Pirincin altına yerleştirilen et, meyve ya da sebze karışımıyla zenginleştirilen bu yemek, çoğu zaman özel günlerde yapılır ve "bolluk" simgesi olarak görülür (R. Mahmudov, 2015). Plov (pilav) çeşitlerinden şah plovun hazırlanması kadar sunumu da ayrı bir önem arz eder (Şekil 11).

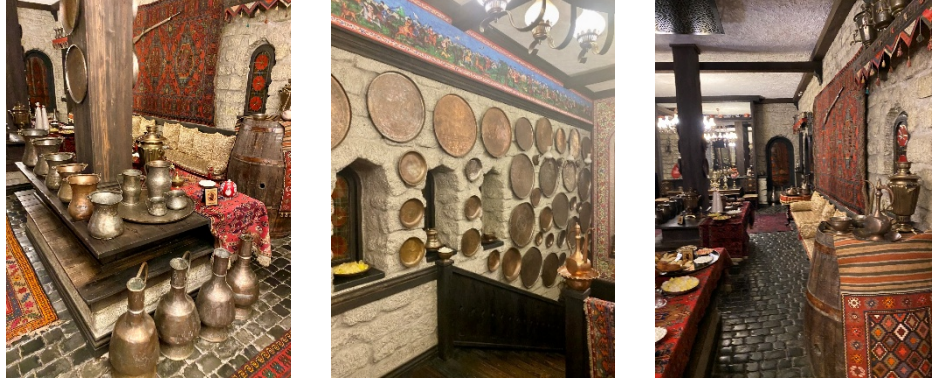

Şekil 11. Geleneksel lezzet şah pilavının sunumu (Salbacak, 2024)

Bir diğer geleneksel yemek dolmadır. Üzüm yaprağı veya sebze içine doldurulan kıyma, pirinç ve baharat karışımı, aile sofralarının vazgeçilmezidir (Hüseynova, 2018). Azerbaycan’da yemek, toplumsal yaşamın merkezindedir. Misafirlğe gelen kişiye mutlaka çay ikram edilmesi, ülkenin en köklü geleneklerinden biridir. Çay, çoğu zaman limon veya reçelle servis edilir ve sohbetin başlangıcını simgeler (Aliyev, 2020). Sofra, sadece yemek yeme alanı değil, aynı zamanda kültürel aktarımın yaşandığı bir mekândır.

UNESCO (2021), Azerbaycan’ın yemek geleneğini “somut olmayan kültürel miras” olarak tanımlamaktadır. Bu, mutfakın yalnızca tatlarla değil, aynı zamanda yaşam biçimiyle de korunması gerektiğini vurgular. Bu mekânlarda görülen düzen, Azerbaycan yemek kültürünün maddi unsurlarının tarihsel sürekliliğini belgelemektedir. Bakır sürahiler, ibrikler, taslar ve büyük tepsiler, geleneksel mutfakta hem hazırlık hem de servis sırasında kullanılan temel kaplardır (Şekil 12). Bu kapların aynı alanda bir araya getirilmesi, geçmişte büyük aile sofralarında ve konak mutfaklarında görülen zengin servis düzenini hatırlatır özellikle büyük tepsiler, pilav, piti, bozbaş gibi yemeklerin ortak sunum geleneğinin tasviridir (Şekil 12).

Mekânın çeşitli köşelerine yerleştirilen semaverler, Azerbaycan’ın köklü çay kültürünü ve çay ikramının insanları bir araya getiren sosyal yönünü yansıtmaktadır. Semaverlerin etrafındaki küçük taslar ve çay kapları ise bu geleneksel ritüelin gündelik hayattaki paylaşımcı ve birleştirici önemini daha da belirgin hâle getirmektedir (Şekil 12). Ayrıca, mekânda bulunan büyük ahşap fiç ve küpler ile raf ve duvarlara dizilmiş geniş bakır siniler, geçmişte sıvı gıda saklama ve toplu yemeklerde farklı yemeklerin eşzamanlı sunumunu sağlayan düzeni gözler önüne sermektedir. Bu düzenleme, Azerbaycan yemek kültürünün yalnızca pişirme ve yeme ile sınırlı kalmadığını; hazırlık, sunum, misafir ağırlama ve birlikte vakit geçirme gibi toplumsal pratiklerle iç içe geçmiş bir yaşam biçimini ortaya koymaktadır.

Şekil 12. Bakır sürâhi ve ibrikler, sini ve tepsiler, semaver ve fıçılar (Salbacak, 2024)

3.3. Müzik ve Dans

Bakü, müzik alanında özellikle doğaçlamaya dayalı klasik bir tür olan muğam geleneğiyle öne çıkar. Bu gelenek, Uzeyir Hacıbeyli gibi besteciler aracılığıyla Batı armonisiyle sentezlenmiş; Hacıbeyli'nin Leyli ve Mecnun *operası*, Doğu dünyasında bir ilk olarak Bakü'de sahnelenmiştir. Şehirde muğamın korunmasına yönelik kurumlar ve konservatuvarlar mevcuttur (Türker, 2025).

Azerbaycan müzik tarihinde önemli makam ustaları bulunmaktadır. 19. yüzyılın önemli sanat ustalarından, makam okuma eğitimi almış ve şöhret sahibi olan Settarhan, Hacı Hüsü, Meşedi İşi, Alesker Şirin, tarzen Sadık Esad oğlu (Sadıkcı) ve başkaları Azerbaycan muğam sanatının gelişmesinde önemli roller oynamıştır. Eski bir kökene dayanan klasik miras niteliğindeki makam sanatı bugün de yaşamakta ve aktif şekilde gelişmeye devam etmektedir (Cafer, 2015).

Azerbaycan Muğamı, büyük ölçüde doğaçlamayla karakterize edilen geleneksel bir müzik biçimidir. Klasik ve akademik bir sanat olmasına rağmen Muğam, popüler ozan melodilerinden, ritimlerinden ve performans tekniklerinden yararlanır ve ülke genelinde birçok mekânda icra edilir. (UNESCO, 2003). Muğam, 2003 yılında UNESCO tarafından koruma altına alındı.

Yemek süreci devam ederken mekânda, Azerbaycan müzik kültürünün kadim ve özgün bir formu olan muğamın ve Azerbaycan musikisinin seçme eserlerinin canlı icrası gerçekleştirilmektedir (Şekil 15). Mekanda müzik, yalnızca işitsel bir arka plan değil, aynı zamanda mekânın algısal bütünlüğünü belirleyen bir kültürel atmosfer oluşturmaktadır. Bu müzikal yoğunluk sonrasında sahnelenen Azerbaycan halk dansları (Şekil 13) özellikle yallı, lezgi ve terekeme örnekleri ritmik hareket düzenleri, kostümleri ve sembolik koreografileriyle geleneksel estetiğin performansa dayalı boyutunu görünür kılmakta böylece konuklara hem müzik hem de dans aracılığıyla katmanlı bir kültürel deneyim sunulmaktadır.

Şekil 13. Müzik dinletisi ve yerel halk dansları gösterisi (Salbacak, 2024)

SONUÇ

Azerbaycan'ın tarih boyunca şekillenen çok katmanlı kültürel yapısı, Bakü kentinin mimarisinde olduğu kadar iç mekân deneyimlerinde de güçlü biçimde görünürlük kazanmaktadır. Şehir; Şirvanşahlar döneminin taş işçiliğinden Çarlık Rusyası'nın eklektik estetik anlayışına, Sovyet modernizminin anıtsal söyleminden bağımsızlık sonrası küresel mimari açılımlara kadar farklı dönemleri aynı kent dokusu içinde barındıran nadir örneklerden biridir. Bu tarihsel çok katmanlılık, günümüz mekânsal pratiklerinde hem kimlik üretiminin hem de kültürel sürekliliğin temel referansı hâline gelmiştir.

Bu bağlamda Şirvanşahlar Müze Restoran, Azerbaycan kültürel mirasının çağdaş bir yorumla yeniden üretildiği özgün bir iç mekân örneği olarak öne çıkar. Mekân, tarihsel bir yapının yeniden işlevlendirilmesiyle hem koruma bilincini hem de kültürel temsili bir arada sunmaktadır. Taş duvarlar, nişler, vitray pencereler, geleneksel ahşap işçiliği, minyatür etkili duvar frizleri ve etnografik objeler; mekânın yalnızca estetik bir düzenleme değil, aynı zamanda kültürel hafızanın somutlaştığı bir temsil mekânı olmasını sağlamaktadır. Bu atmosfer, Rapoport'un kültürel örüntülerin mekânsal organizasyonu belirlediğine ilişkin görüşleriyle, Lefebvre ve Nora'nın mekân-kimlik-bellek eksenindeki yaklaşımlarıyla da örtüşmektedir.

Restoranın gastronomi deneyimi ise mekânın kültürel kimliğini pekiştiren ikinci önemli bileşendir. Plov, dolma ve çay kültürü gibi öğeler, Azerbaycan'ın zengin yemek mirasının mekânsal bir ritüele dönüştüğü bir sahne yaratır. Müziğin özellikle mugamın ve halk danslarının eşlik ettiği bu deneyim, geleneksel konuk ağırlama kültürünün bütüncül bir temsilidir. Böylece mekân, yalnızca yemek yenilen bir yer olmaktan çıkarak tarih, sanat, kültür ve sosyal etkileşimin iç içe geçtiği kültürel bir performans alanına dönüşür.

Sonuç olarak Şirvanşahlar Müze Restoran, Azerbaycan'ın kültürel mirasını koruyan, yeniden yorumlayan ve çağdaş kent yaşamı içinde yaşatan bir iç mekân anlatısı sunmaktadır. Bu anlatı; iç mimari, tarih, etnografya, gastronomi ve performans sanatlarının birleştiği çok boyutlu bir mekan deneyimi üretir. Bu bağlamda mekân, geçmişle bugün arasında estetik ve kültürel bir köprü kurarak hem yerel kimliğin görünür olmasını sağlar hem de ziyaretçilere özgün bir kültürel okuma imkânı sunar. Bu yönleriyle Şirvanşahlar Müze Restoran, Bakü'nün çok katmanlı mimari, iç mimari kimliğinin ve Azerbaycan kültürünün mekânsal temsilinde referans niteliği taşıyan önemli bir örnektir.

Teşekkür ve Bilgi Notu

Makalede, ulusal ve uluslararası araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Çalışmada Etik Kurul izni gerekmemiştir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyan Özeti

Makale tek yazarlıdır.

KAYNAKÇA

- Altstadt, A. L. (2017). *Frustrated democracy in post-Soviet Azerbaijan*. ABD: Columbia University Press.
- Aliyev, E. (2013). *Konstruktivizm dönemi: 20. yüzyılın 1920–1930 yıllarında Bakü mimarlığı*. Azerbaycan: Doğu-Batı.
- Aliyev, N. (2020). *Azerbaycan gastronomi kültürü ve toplumsal kimlik*. Qanun Yayınları.
- ASE Azərbaycan Sovet Ensiklopediyası. (1976). *Cilt I* (s. 550). Bakı: ASE Baş Redaksiyası
- Aşurbeyli, S. (1992). *İstoriya goroda Baku*. Azerbaycan.
- Barbaro, J. ve Contarini, A. (2005). *A narrative of Italian travels in Persia: Travel to Tana and Persia*. Erişim adresi: <https://www.gutenberg.org/ebooks/75292> (Orijinal çalışma 1873 yılında yayımlanmıştır).
- Britannica. (t.y.). Azerbaijan summary. *Encyclopædia Britannica* içinde. Erişim adresi: <https://www.britannica.com/summary/Azerbaijan>
- Bünyatov, M. Z. (1991). Azerbaycan: Asya'nın batısında bulunan, İran ile Sovyetler Birliği arasında bölünmüş bölge. *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (Cilt 4, s. 317-322). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Cafer, A. İ. H. (2015). Düünden bugüne Azerbaycan müziği üzerine bir değerlendirme. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 17(4), 135–146.

- Dursun, D. (1991). Bakü: Azerbaycan Cumhuriyeti'nin başşehri. *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (Cilt 4, s. 550-551). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Fetullayev-Fıqarov, S. Ş. (2013). *Bakının memarlıq ensiklopediyası*. Şarq-Qərb Yayınları.
- Garayeva, N. (2016). *Bakü'de tarih içinde konut mimarisinde değişimler ve gelecekte beklenenler* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi: İstanbul.
- Hüseynova, L. (2018). Kafkasya'da yemek kültürü: Gelenek ve modernite arasında Azerbaycan mutfağı. *Azerbaycan Kültür Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 45–59.
- İsmail, H. (1992). Edirne Şah Melek Camii'nin tanıtımı ve mimari özellikleri. *Ertaylan*, 18, 58–65.
- Lefebvre, H. (1991). *The production of space*. Cambridge, MA: Blackwell.
- Mahmudov, R. (2015). *Tarihten günümüze Azerbaycan mutfak sanatı*. Azerbaycan: Bakü Devlet Üniversitesi Yayınları.
- Mahmudov, Y. (2015). *Şirvanşahlar dönemi ve Azerbaycan kültürü*. Azerbaycan: Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Yayınları.
- Nore, P. (1989). Between memory and history: Les lieux de mémoire. *Representations*, 26, 7-24.
- Rapaport, A. (1982). *The meaning of the built environment: A non-verbal communication approach*. ABD: University of Arizona Press.
- Salbacak, S. (2024). *Kişisel fotoğraf arşivi*, Azerbaycan.
- Türker, Ö. (2025, 27 Kasım). Bakü [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://turkdunyasiansiklopedisi.gov.tr/detay/9683/Bakü>
- UNESCO. (2003). Azerbaijani mugham. Erişim adresi: <https://ich.unesco.org/en/RL/azerbaijani-mugham-00039>
- UNESCO. (2020). Nar bayramı: Traditional pomegranate festivity and culture. Erişim adresi: <https://ich.unesco.org/en/RL/nar-bayrami-traditional-pomegranate-festivity-and-culture-01511>
- UNESCO. (2021). Azerbaijan country profile. Erişim adresi: <https://www.unesco.org/en/countries/az>

SUMMARY

Azerbaijan is an independent state located in South Caucasus, west of the Caspian Sea, bordering Russia, Armenia, Georgia, and Iran; it also shares a short border with Turkey via Nakhchivan. The country's capital and largest city, Baku, is located on the Absheron Peninsula and has historically been the region's political, economic, and cultural center. The city, which has been the scene of struggles for dominance by many powers, from the Persians to the Ottomans, and from the Arabs to Tsarist Russia, became one of the centers of the world oil industry in the late 19th century. Baku, the administrative and cultural center of modern Azerbaijan, also has a strategic and symbolic significance for the Turkic world.

Azerbaijan, one of the early centers of civilization: Archaeological excavations have uncovered early human settlements in caves such as Azıh, Tağlar, Daşsalahlı, and Damcılı, providing evidence that humans have lived in Azerbaijan since ancient times.

The region came under Seljuk rule with the campaigns of Seljuk Sultan Tughril Bey in 1054. Between the 12th and 14th centuries, Azerbaijan was successively controlled by the Mongols, the Khwarazm Shahs, the Timurids, and then the Karakoyunlu and Akkoyunlu states. Safavid rule began in the early 16th century, and during the reign of Ahmed III, Revan and Karabakh were briefly incorporated into Ottoman territory. Throughout the modern era, the region changed hands frequently, particularly between the Ottomans and the Safavids. The 18th century saw the era of khanates, but with the Treaty of Turkmenchay in 1828, Azerbaijan was divided into two parts, with the northern part going to Russia and the southern part to Iran.

On May 28, 1918, the Azerbaijan Democratic Republic was proclaimed. On April 27, 1920, the Red Army invaded Azerbaijan, dissolved its parliament and government, and ended the Azerbaijan Democratic Republic. On April 28, the Azerbaijan Soviet Socialist Republic was established, becoming one of the fifteen republics that formed the Union of Soviet Socialist Republics. , Azerbaijan declared its independence following the dissolution of the USSR and, as a result of the Second Karabakh War in 2020, regained its territories in occupied Karabakh.

Baku, the capital of Azerbaijan, is located on the western coast of the Caspian Sea and is one of the important centers of the South Caucasus. The city, whose date of establishment is unknown, was first mentioned in the works of 10th-century Islamic geographers.

The city's first major political rise began at the end of the 12th century when the Shirvanshahs, who were affiliated with the Seljuk Empire, moved their capital from Shamakhi, the historical center of Shirvan, to Baku after it was damaged by an earthquake. Many of the historical structures and monuments still visible today in the Inner City date back to this period.

Baku has an architectural character with its historical past, urban development, and strategic location. The city bears the architectural traces of the Shirvanshahs, Safavids, Ottomans, Tsarist Russia, and the Soviet era. The historical core of the city, the walled “Inner City,” emerged as an administrative and cultural center during the Shirvanshahs period. The Maiden Tower, the Shirvanshahs Palace, mosques, madrasas, bazaars, and narrow streets paved with local stone reflect the historical identity of the region.

The Shirvanshahs' Palace, one of the monumental structures of the Inner City, consists of architectural units with various functions. It is a large complex covering a fairly large area, where earlier structures are also believed to have existed. The Crown Gate has a shell-shaped niche with muqarnas, and the crown gate surfaces are decorated with lotus motifs. The divanhane section of the palace consists of two main sections and is covered with a stone dome. An octagonal main hall is located in the center of the structure, surrounded by arched open arcades. The arcades, motifs, and decorations display the aesthetic elements of Shirvanshahs period stone carving art in the interior.

Baku: Throughout the 17th and 18th centuries, it showed great development in the field of architecture and, in particular, in terms of works of art that showcased stonework. The local architectural style of the Shirvan-Absheron school of architecture began to be relearned. After the 1870s, the discovery of oil in Baku and the rise of industrialization led to an influx of various specialists needed by the city. Foreign architects and engineers began to build new groups of buildings in Western Art Nouveau and Neo-Classical styles for the wealthy masses, as well as in public spaces.

An example of these residences is the three-story building constructed in a rich style by Teymur Bey Aşurbayov, whose magnificent effect bears traces of the architectural style of Goslavski, one of the leading names in Baku architecture of the period.

Baku expanded rapidly in the late 19th century during the Tsarist Russian period with the development of the oil industry; buildings in Russian classicism, baroque, and art nouveau styles appeared in new neighborhoods outside the Inner City. At the beginning of the 20th century, population growth and industrial investments necessitated planned urbanization. During the Soviet period, the architectural identity changed radically; from the 1920s onwards, under the influence of industrial modernism, wide boulevards, workers' settlements, and socialist symbols were produced. Between 1930 and 1950, monumental and functional buildings were constructed in the Stalinist architectural style. After independence, especially since 1991, the increase in oil revenues led to large-scale cultural and entertainment

The structures have been integrated into the city, with international architecture firms participating in the projects. Since the 2000s, skyscrapers and prestigious projects have reshaped Baku's skyline; Zaha Hadid's Heydar Aliyev Cultural Center and Flame Towers have become symbolic structures of modern urban identity.

Culture is a fundamental structure that shapes a society's historical experiences, values, and practices of life; therefore, space is important as an environment of identity where culture is both reflected and reproduced. Lefebvre's approach to the social production of space reveals that the physical

environment is not merely a geometric arrangement but is shaped by social relations, symbolic meanings, and collective memory. This mutual interaction between identity and space becomes visible not only in historical and monumental structures but also in the streets, public spaces, and gastronomic venues that are part of everyday life. Nora's concept of “memory spaces” emphasizes that communities maintain their identities through spatial images and symbols, while Rapoport's environmental design theory reveals that cultural patterns determine the organization, usage patterns, and aesthetic language of space.

The Shirvanshahs Museum Restaurant, an important dining venue in Baku, began operating after a historic bathhouse was renovated and repurposed. The space offers users a fluid spatial experience that traces history through traditional interior elements, including dining, music, and dance performances, comprehensively reflecting Azerbaijani culture and ethnographic heritage.

From the entrance onwards, the venue welcomes visitors with exhibitions reflecting Azerbaijan's traditional lifestyle. Curved doors, thick walls, and carved wooden doors reflect the characteristic elements of both traditional residences and khan and palace architecture.

The restaurant, where Azerbaijani culture is transferred to the interior with a thematic interpretation, is a cultural presentation space. The space has a strong design identity based on ethnographic elements, historical atmosphere, local decorative language, and traditional hospitality culture.

The cut stone wall reflects the limestone texture common in Shirvan-Absheron architecture. Small arched niches and stained glass windows are reminiscent of the facade elements of historic houses in the Inner City. Old Baku photographs, maps, and small frames on the walls create a museum-like atmosphere. The velvet tablecloth and gold-leaf border on the table represent traditional Azerbaijani hospitality in table culture. The furniture reflects 19th-century European, particularly Russian Imperial, influences. Carved backs, curved legs, and gold leaf finishes are characteristic of this style.

One of the most defining elements of the space is the wide horizontal frieze that runs along the ceiling level. The figurative scenes depicted on this frieze are adaptations of traditional miniature paintings adapted to the wall surface. The historical processions, folk dances, and banquet scenes depicted in the scenes create a visual narrative that supports the overall atmosphere of the space.

The pomegranate tree depicted at the center of the wall surface stands out as a powerful symbol of both fertility and cultural identity. In Azerbaijani culture, the pomegranate is a deep-rooted motif associated with the continuity of life and the idea of unity.

The carpets displayed at the entrance of the space, the carpet looms, and the carpets seen on the floor and walls of the upper floor dining room emphasize that in Azerbaijani culture, carpets are not merely an interior floor covering element, but also a cultural practice that produces identity, a tradition passed down from generation to generation.

Azerbaijani food culture is a deep-rooted tradition that has been shaped by the influence of different civilizations throughout history. Due to its geographical location, Azerbaijan is at the meeting point of Caucasian, Central Asian, Iranian, and Anatolian cultures.

Azerbaijan's climatic diversity has greatly influenced the country's gastronomic character. Animal husbandry is predominant in the mountainous regions in the north, while agriculture is predominant in the south. An important delicacy of Azerbaijani cuisine is plov (saffron pilaf). However, Azerbaijani plov is different from Turkish or Central Asian pilafs. This dish, enriched with a mixture of meat, fruit, or vegetables placed under the rice, is often prepared on special occasions and is seen as a symbol of “abundance.” The preparation and presentation of shah plov, one of the varieties of plov (pilaf), is a special art in itself.

The samovars placed in different corners of the space illustrate Azerbaijan's tea culture and the unifying effect of tea presentation. In addition, the wide copper trays lined up on the walls illustrate the order that allows various dishes to be carried at the same time during communal meals. Overall, this arrangement clearly demonstrates that food culture in Azerbaijan is not limited to the acts of cooking and eating; it is a way of life integrated with social practices such as preparation, presentation, hospitality, and spending time together.

Baku stands out in the field of music, particularly with its mugam tradition, a classical genre based on improvisation.

While the meal is being served, live performances of muğam, an ancient and unique form of Azerbaijani musical culture, and selected pieces of Azerbaijani music are performed in the space. The Azerbaijani folk dances performed after this musical intensity, particularly examples of yallı, lezgi, and terekeme, with their rhythmic movement patterns, costumes, and symbolic choreography, represent traditional aesthetics. Highlighting its performance-based dimension; thus offering guests a layered cultural experience through both music and dance.

Azerbaijan's multi-layered cultural structure, shaped throughout history, is strongly visible in the architecture of the city of Baku as well as in its interior experiences.

The Shirvanshahs Museum Restaurant is a unique example of an interior space that reinterprets Azerbaijan's cultural heritage with a contemporary approach. The repurposed historical structure offers both conservation awareness and cultural representation. Stone walls, niches, stained glass, woodwork, miniature-like friezes, and ethnographic objects transform the space into an area that is as aesthetic as it is a concrete manifestation of cultural memory. This spatial approach aligns with Rapoport's views on how cultural patterns shape space and with Lefebvre and Nora's theories on the relationship between space, identity, and memory.

The restaurant's gastronomic experience is the second important component that reinforces the cultural identity of the space. Accompanied by music, especially mugam and folk dances, this experience is a comprehensive representation of the traditional culture of hospitality. Thus, the space is transformed from a mere place to eat into a cultural performance space where history, art, culture, and social interaction intertwine.

In conclusion, the Shirvanshahs Museum Restaurant presents an interior narrative that preserves, reinterprets, and brings to life Azerbaijan's cultural heritage within contemporary urban life.

